

Р О З П О Р Я Д Ж Е Н Н Я

Відповідно до листа Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 02.09.2019 р. № 289 «Щодо процедури проходження акредитації освітніх програм в 2019-2020 н.р.» та **Критеріїв оцінювання якості освітньої програми**, що є додатком до **Положення про акредитацію освітніх програм**, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом МОНУ від 11.07.2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 08.08.2019 р. за № 880/33851 (далі – Критерії) та з метою підготовки до акредитації,

П Р О П О Н У Ю

1. Завідувачам випускових кафедр разом з гарантими освітніх програм (ОП) до 15.11.2019 р., а випусковим кафедрам, що проходять акредитацію у 2019-2020 н.р. до 30.09.2019 р.:

1.1. Оновити ОП відповідно до таких вимог:

- Цілі ОП повинні відповідати стандарту вищої освіти (за наявності), узгоджуватися з місією та стратегією ВНТУ (<http://vntu.edu.ua/images/2018/strozvitok.pdf>) та мати особливості, що відрізняють цю ОП від аналогічних програм в Українських ЗВО;
- ОП повинна містити лист узгодження зі стейкхолдерами (**роботодавцями** та іншими зацікавленими сторонами);
- ОП повинна відповідати тенденціям розвитку спеціальності, мати галузевий контекст та/або регіональний контекст, враховувати тенденції розвитку ринку праці та досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОП;
- ОП повинна забезпечувати досягнення всіх результатів навчання, визначених у відповідному стандарті вищої освіти (за наявності) та містити інші результати навчання зумовлені п.п. 1.1.1-1.1.3. Якщо стандарт вищої освіти відсутній, оцінюється, наскільки визначені закладом програмні РН відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня;
- Зміст ОП має чітку структуру та логічну послідовність та освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему (структурно-логічна схема). Обов'язкові освітні компоненти, включені до ОП, мають у сукупності приводити до досягнення програмних результатів навчання (матриця відповідності показана у додатку А);
- Всі програмні результати навчання мають забезпечуватися лише освітні компоненти (ОК), що включені до нормативної складової ОП (обов'язкові компоненти). Якщо певні програмні результати

навчання (РН) забезпечуються суто за рахунок дисциплін вільного вибору студента, це є недоліком Критерію 2;

- До ОП можуть входити дисципліни з вивчення укр. та іноз. мов, дисципліни «гуманітарного» спрямування, але має обґрунтувати у контексті цілей ОП і програмних результатів навчання або дотримання вимог стандарту вищої освіти;
  - Дисципліни «Охорона праці», «Безпека життєдіяльності», «Фізичне виховання» не є обов'язковими і повинні мати раціональне пояснення, зокрема у контексті позицій стейкхолдерів, у т. ч. самих здобувачів вищої освіти. Посилання на загальнообов'язковість цих дисциплін не може вважатися таким поясненням;
  - Значна кількість освітніх компонентів, які за своїм змістом не мають або мають сумнівний зв'язок з визначеною спеціальністю, потребує належного пояснення з боку ЗВО;
  - ОП повинна передбачати формування індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів, тобто не менше 25% кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП повинні бути вибірковими (в т.ч. практики);
  - Дисципліни «за вибором закладу» не можуть вважатися вибірковими, оскільки з точки зору здобувача вищої освіти вони є обов'язковими;
  - Освітні компоненти, що пропонуються на вибір, не повинні дублювати один одного;
  - Отримані здобувачами під час практик компетентності будуть корисними в їхній подальшій професійній діяльності;
- 1.2. Підготувати документальні підтвердження врахування позицій і потреб стейкхолдерів. Це можуть бути відгуки, рецензії, протоколи спільних зустрічей, результати опитувань або аналізу відкритих джерел тощо. (необхідно бути готовими до того, що експертна комісія має право на зустріч зі стейкхолдерами).
- 1.3. Разом з роботодавцями підготувати програми практик, що забезпечить набуття компетенцій корисних для подальшої професійної діяльності здобувачів;
- 1.4. Подати директору Центру забезпечення якості освіти ВНТУ Войтович О.П. на електронну адресу voytovych.op@gmail.com для розміщення на сайті ВНТУ самої ОП, її освітніх компонентів, матриці відповідності;
- 1.5. Подати посилання на сайті ВНТУ розміщеної інформації про особливості вступу на конкретну ОП на електронну адресу voytovych.op@gmail.com:
- Для бакалаврського рівня – визначення предметів, сертифікати ЗНО з яких приймаються для вступу на програму, а також коефіцієнтів для обрахунку конкурсного балу;
  - Для бакалаврського рівня за скороченим терміном навчання – про форму та зміст вступних випробувань;
  - Для магістерського рівня та освітньо-наукового рівня – про форму та зміст фахових вступних випробувань;
- 1.6. Організувати розміщення на сайті кафедри (освітньої програми) сілабусів (робочих програм) до освітніх компонент;

- 1.7. Організувати за потреби оновлення контрольних заходів та критерії їх оцінювання, так щоб вони були чіткими і зрозумілими, валідними, тобто здатними перевірити те, що заплановано для перевірки, заздалегідь оприлюдненими;
- 1.8. У відомостях про самооцінювання (додаток Б) обґрунтувати відповідність викладачів тим дисциплінам, які вони викладають відповідно до «академічної кваліфікації» (наявність освіти або наукова діяльність у цій сфері) або «професійної кваліфікації» (досвід професійної діяльності у відповідній сфері, що дозволяє фахово викладати відповідну дисципліну). Вимоги є вужчими, аніж такі, що викладені у Ліцензійних умовах;
- 1.9. Залучати до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців;
- 1.10. Підготувати відомості про матеріально-технічне забезпечення (додаток В) освітньої програми, в якому вказати наявність відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення;
- 1.11. Організувати підтримку зв'язків з випускниками та практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП;
2. Деканам / директору та завідувачам кафедр до 04.10.2019 р.:
  - 2.1. Організувати публікацію сілабусів (робочих програми дисциплін) освітніх компонентів з метою інформування здобувачів про їх зміст та особливості вивчення в т. ч. для формування індивідуальних освітніх траєкторій;
  - 2.2. Забезпечити обов'язково наявність індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти;
3. Завідувачам кафедр, що забезпечують викладання дисциплін «соціально-гуманітарного» блоку до 04.10.2019 р.:
  - 3.1. Організувати розробку освітніх компонент, що забезпечують набуття соціальних навичок (soft skills). До таких навичок відносяться комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння полагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше;
  - 3.2. Забезпечити викладання дисциплін, що формують компетентності з історії та культури України, філософії, української мови із загальним обсягом не менше 12 кредитів ЄКТС, якщо відповідні дисципліни не є профільними. Вищі навчальні заклади мають право самостійно визначати форми і методи викладання цих предметів. На вибір студентів може бути запропонований широкий перелік гуманітарних дисциплін. При цьому студенти повинні набрати мінімум 12 кредитів ЄКТС із цього циклу.
  - 3.3. Завідувачу кафедри іноземної мови створити умови для вивчення англійської мови, як мови міжнародного академічного спілкування, задля

досягнення випускниками ЗВО рівня В2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. У разі надання студентом міжнародного сертифіката з підтвердженням цього рівня володіння англійською мовою, такий студент (за бажанням) звільняється від вивчення цієї дисципліни.

4. Начальнику навчального відділу та начальнику навчально-методичного відділу до 18.10.2019 р.:

4.1. Оновити положення про формування навчальних та робочих навчальних планів, яке враховує особливості формування індивідуальних освітніх траєкторій (навчальний план має включати лише обов'язкові дисципліни та передбачати відповідне планування часу (навчального навантаження) для вибіркових дисциплін);

4.2. Оновити Положення про вільний вибір навчальних дисциплін студентами ВНТУ та Положення про організацію освітнього процесу в частині, що регулює формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачем (положення про вибір дисциплін) відповідно до таких вимог:

- Здобувач може обрати будь-яку дисципліну, що запропонована на вибір викладачами/кафедрою/факультетом у ВНТУ, незалежно від спеціальності чи підрозділу, який забезпечує її викладання (з можливими обмеженнями щодо необхідності вивчення дисциплін-передумов);
- Запровадження обґрунтованих обмежень щодо мінімальної та максимальної кількості здобувачів, які можуть обрати певну дисципліну;
- Здобувач не зобов'язаний обирати блок дисциплін, що складає певну спеціалізацію. Якщо здобувач не бажає отримувати спеціалізацію, він може обирати дисципліни у загальному порядку; у такому разі його освітня кваліфікація не буде відбивати жодної спеціалізації;
- Модель вибору, коли здобувачеві пропонуються блоки дисциплін, у кожному з яких він обирає лише одну дисципліну, може бути прийнятною лише у певних ситуаціях, а її застосування має бути належно обґрунтовано;

- Кількість дисциплін за вибором здобувача має бути достатньою;

- Форму організації освітнього процесу необхідно доповнити можливістю залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, яке не обов'язково повинне мати формальний характер трудових відносин із певними особами, що не є викладачами, достатньо продемонструвати, що в аудиторних зайняттях беруть участь «зовнішні» професіонали;

4.3. Оновити Положення про визнання результатів навчання, яке враховує визнання результатів навчання:

- Здобутих в іноземних та вітчизняних ЗВО (через проходження окремих ОК або сертифікатних програм у статусі слухача);
- Здобутих у неформальній освіті;

4.4. Оновити положення про проведення контрольних заходів таким чином, щоб воно враховувало особливості забезпечення об'єктивності екзаменаторів, включали процедури оскарження результатів

контрольних заходів та їх повторного проходження. У контексті процедур оскарження та повторного проходження контрольних заходів здобувачі освіти повинні мати реальну, а не ілюзорну, можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури і очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Ситуація, коли оскарження результатів контрольних заходів відбувається суто *ad hoc*, загалом є неприпустимою;

4.5. Оновити положення про порядок розробки та затвердження робочих програм навчальних дисциплін;

4.6. Оновити положення щодо освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти;

5. Директору центру забезпечення якості освіти до 26.09.2019 р.:

5.1. Оновити положення про внутрішнє забезпечення якості освіти;

5.2. Розробити положення про освітні програми, в якому передбачити:

- Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП;
- Залучення здобувачів вищої освіти до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості;
- Отримання періодичного зворотного зв'язку від студентів;
- Залучення роботодавців для оцінювання якості ОП;
- Взаємодію з випускниками ОП;
- Забезпечення адекватного реагування на недоліки, які виявлялися в ОП під час здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості, а також поширювала позитивні практики, наявні на ОП;
- Урахування зауважень і пропозицій висловлених під час попередніх акредитацій (у тому числі акредитацій інших ОП, якщо виявлені недоліки мають інституційний характер);
- Оприлюднення для громадського обговорення проектів ОП та змін до них у відкритому доступі не пізніше як за 1 місяць до їх розгляду, а також таблицю пропозицій протягом 1 тижня після закінчення громадського обговорення;

6. Проректору з науково-педагогічної роботи по матеріально технічному забезпеченню навчального та наукового процесів Ковальчуку В.І. до 26.09.2019 р.:

6.1. Оновити положення про підтримку здобувачів з особливими потребами (мати на увазі, що особливі потреби не зводяться до інвалідності, додаткову підтримку можуть потребувати, для прикладу, студенти, що мають дітей);

7. Директорам центру забезпечення якості освіти, центру дистанційної освіти, головного центру з виховної роботи разом з лабораторією соціологічних досліджень до 30.09.2019 р.:

7.1. Розробити положення про опитування, в т.ч. анонімні, здобувачів та проведення фокус-груп. А також розробити опитування та розмістити їх на сайті, які дозволяють реалістично оцінити:

- достатність обсягу самостійної роботи, у середньому потрібного здобувачеві для належного опанування певної дисципліни;
- наявності/відсутності порушень академічної доброчесності;

- безпечність освітнього середовища для фізичного та в т.ч. психічного здоров'я здобувачів; потреб та інтересів, які можуть бути враховане при створенні освітнього середовища;
- задоволеність здобувачами якістю освітньої програми, за якою вони навчаються;
- легкість і прозорість процедур вибору дисциплін;
- рівень задоволеності студентів та випускників компетенціями, здобутими та/або розвиненими під час практичної підготовки за ОП;
- рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання;
- відповідність принципам академічної свободи;
- чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання навчальних досягнень;
- обізнаності здобувачів вищої освіти з процедурами проведення контрольних заходів;
- залучення науково-педагогічних працівників та здобувачів до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП;
- тощо

7.2. Організувати заходи із популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти.

8. Начальнику відділу кадрів:

- внести зміни до Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників Вінницького національного технічного університету, таким чином, щоб під час проведення конкурсу на посади викладачів саме їхній професіоналізм та спроможність забезпечити викладання відповідно до цілей ОП, а не будь-які інші міркування, були вирішальними для результатів конкурсного добору. Зазначені зміни винести на Вчену раду, що відбудеться у вересні 2019 року;

9. Заступнику ректора з правової роботи передбачити процедуру вирішення конфліктних ситуацій, яка повинна бути до розумної міри формалізованою і наперед визначеною. Вирішення всіх конфліктних ситуацій ad hoc або на основі надмірно загальних правил є недоліком. Правила вирішення конфліктних ситуацій мають обов'язково передбачати процедури щодо розгляду повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацією та корупцією. Винести зміни до цих процедури на Вчену раду, що відбудеться у вересні 2019 року.

Додаток А

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання
(на основі таблиці 1)

	OK1	OK2	...	OKk
PH1	☐ Методи навчання: ... ☐ Методи оцінювання: ...			
PH2				
...				
PHk				

(на перетині рядків та стовпчиків заклад може зазначити, як методи навчання та/або методи оцінювання з конкретного освітнього компонента відповідають певному результату навчання)

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів

ІПБ викладача	Посада	Чи входить у групу забезпечення відповідної спеціальності?	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП (на основі таблиці 1)	Обґрунтування

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента (дисципліна/курсозна робота/практика/дипломна робота/інше)	Поле для завантаження силabusу або інших навчально-методичних матеріалів	Якщо викладання навчальної дисципліни потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		X	
		X	

* наводять відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення